

สามทศวรรษหลังจากปฏิญญาซาลามังกา: ความคืบหน้าของการนำนโยบายสู่
การปฏิบัติในสถานศึกษาแบบเรียนรวมในประเทศไทยตามกรอบโครงสร้างซีท
(SEAT FRAMEWORK) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ห่อภิมาณ (META-ANALYSIS)*

THREE DECADES AFTER THE SALAMANCA DECLARATION: A META-ANALYSIS OF THE
POLICY INTO PRACTICE PROGRESS IN ACCORDANCE WITH SEAT FRAMEWORK IN THAI
INCLUSIVE SCHOOLS.

๗๗๗๗

เสริมทรัพย์ วรปัญญา

Sermsap Vorapanya

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

Thepsatri Rajabhat University

Corresponding Author E-mail: sermsapvorapanya@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ประเมินความคืบหน้า 2. วิเคราะห์คุณลักษณะ
เบื้องต้นความคืบหน้า และ 3. สรุปองค์ความรู้ความคืบหน้าของการนำนโยบายสู่การปฏิบัติใน
สถานศึกษาแบบเรียนรวม ตามโครงสร้างซีท วิจัยเชิงสำรวจ จากประชากร 6,429 เล่ม จาก
ฐานข้อมูล Thai LIS, Thai Journal Index และฐานข้อมูลของห้องสมุดมหาวิทยาลัยต่าง ๆ สุ่ม
แบบเจาะจงได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 95 เล่ม ใช้เกณฑ์การสุ่ม แบบประเมินคุณภาพงานวิจัย และ
แบบบันทึกคุณลักษณะงานวิจัยมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67- 1.00 มีค่า IOC รวมทั้งฉบับเท่ากับ
1.00 วิเคราะห์ค่าขนาดอิทธิพลความแปรปรวนทางเดียวตามแนวทางของ Glass และคณะ

ผลการวิจัยพบว่า 1. เป็นวิทยานิพนธ์ (ร้อยละ 97.90) เป็นงานวิจัยจากมหาวิทยาลัย
ของภาครัฐ (ร้อยละ 63.15) สาขาวิชาการบริหารการศึกษาผลิตงานวิจัย (ร้อยละ 77.90) ใช้
แนวคิดโครงสร้างซีท (SEAT Framework) (ร้อยละ 80.00) งานวิจัยมีคุณภาพดี (ร้อยละ 34.00)
ผลการประเมินคุณภาพงานวิจัย ส่วนใหญ่มีคุณภาพระดับปานกลาง (ร้อยละ 62.21) 2. ผลการ
วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า ตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยที่ส่งผลต่อค่าขนาดอิทธิพล
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ตัวแปรขนาดกลุ่มตัวอย่าง 3. ผลการสังเคราะห์องค์
ความรู้ในการนำนโยบายสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาแบบเรียนรวม มี 4 รูปแบบ ได้แก่ SEAT
Framework, School-Based Management, PAOR, และ PDCA

คำสำคัญ: ปฏิญญาซาลามังกา; สถานศึกษาแบบเรียนรวม; กรอบโครงสร้างซีท; การวิเคราะห์
ห่อภิมาณ

* Received September 21, 2022; Revised October 16, 2022; Accepted October 17, 2022

Abstract

Objectives of this research article were aimed to 1. Evaluate the progress of policy into practice research 2. Analyze basic characters of the research and 3. Holistically analyze the knowledge acquisition from the policy into practices progress in accordance with SEAT Framework in Thai inclusive schools. This Meta-Analysis reviewed 6,429 quantitative research studies from the year 1994 to 2020 from the data bases of Thai LIS, Thai Journal Index, and universities in Thailand, by narrowing down to 95 research studies with Purposive Random Sampling Technique. The random criteria were composed of research quality evaluation form, basic characteristics analyzing form, and theirs IOC were between 0.67-1.00, while IOC of the whole instrument was 1.00. Effect size analyzing by Glass's technique to measure the mean difference by effect size for One-way ANOVA.

Findings were found that 1. the 97.7 percent of the research were theses and independent studies, 63.15 percent of the research completed by state-run universities, 77.90 percent of the research belonged to educational administration programs, 80 percent of the research in accordance with SEAT Framework, 34 percent of the research were scored as a good level, while 62.21 percent of the whole research were rated as moderate level. 2) One-way ANOVA analyzing was found that the basic characters' variables that affected the effect size with statistically significant level was the sample size variable had effect size at 0.05 statistically significant level. 3) from holistic analysis for knowledge acquisition from the policy into practices progress there were 4 models used-SEAT Framework, School-Based Management, PAOR, and PDCA

Keywords: Salamanca Declaration; Inclusive Schools; Seat Framework; Meta-Analysis

บทนำ

จากประกาศปฏิญญาโลกว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชน (The World Declaration of Education for All) เรื่องประโยชน์จากการได้รับการศึกษาตามสิทธิขั้นพื้นฐาน ของทุกคน ทั้งเด็ก เยาวชน และผู้ใหญ่ (UNESCO, 1994) จากนั้น พ.ศ. 2537 ได้มีการจัดประชุมระดับโลก เรื่องการเข้าถึง และคุณภาพของการศึกษาสำหรับผู้มีความต้องการจำเป็นพิเศษ (Special Needs Education: Access and Quality) ที่เมืองซาลามังกา ประเทศสเปน ว่าด้วยหลักการ นโยบาย และการปฏิบัติเกี่ยวกับการศึกษาสำหรับผู้มีความต้องการจำเป็นพิเศษ มีสาระสำคัญที่

กล่าวถึงการศึกษาเพื่อปวงชนว่า เด็กทุกคนมีสิทธิได้รับการศึกษาตามสิทธิขั้นพื้นฐาน เด็กทุกคนมีคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ความสนใจ ความสามารถ และความต้องการการเรียนรู้ เด็กได้รับการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับคุณลักษณะที่หลากหลายและความแตกต่างเป็นรายบุคคล เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเข้าถึงการศึกษาแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้ในสถานศึกษา ปกติทั่วไป และเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้เรียนรวมในสถานศึกษาปกติทั่วไป เพื่อสร้างสังคมแห่งการดำรงชีวิตร่วมกัน รัฐบาลของประเทศสมาชิกองค์การสหประชาชาติได้นำหลักการสำคัญดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง

ประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศสมาชิกขององค์การสหประชาชาติที่ได้ดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน ตามแถลงการณ์นี้ มาอย่างต่อเนื่อง ปรากฏข้อมูลดังรายงานการวิจัยของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เริ่มต้นจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542) หมวดที่ 1 บททั่วไป กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการที่ต้องจัดการศึกษา สำหรับคนไทยทุกคนให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และหมวด 2 เป็น ส่วนที่ว่าด้วยคนพิการทุกประเภท โดยเฉพาะสิทธิและหน้าที่ทางการศึกษาดังจะเห็นได้ว่าประเทศไทยได้มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการการศึกษาสำหรับผู้มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เช่น พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 (2550) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีการกำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์และความคุ้มครองคนพิการ เพื่อมิให้มี การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม เพราะเหตุสภาพทางกายหรือสุขภาพรวมทั้งให้คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก อันเป็นสาธารณะ และความช่วยเหลือจากรัฐ พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 (2551) ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา เพื่อคนพิการ ด้วยเหตุผลที่ว่าจัดการศึกษาสำหรับคนพิการมีลักษณะเฉพาะ แตกต่างจากการจัดการศึกษา สำหรับบุคคลทั่วไป จึงจำเป็นต้องจัดให้คนพิการมีสิทธิและโอกาสได้รับการบริการและความช่วยเหลือทาง การศึกษา เป็นพิเศษ ตั้งแต่แรกเกิดหรือเมื่อพบความพิการโดยให้ความสำคัญกับการเรียนรวม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 (2560)มีหลายมาตราที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการจัดการศึกษาเรียนรวม กล่าวคือ ในมาตรา 4 ระบุว่า ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความ เสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง โดยขยายความในมาตรา 27 ว่า บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชาย และหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน การ เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ระยะ 20 ปี กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า “คนไทยทุกคน ได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” ดังนั้น การจัดการศึกษาจึงต้องจัดให้แก่ผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย ไม่ว่าจะเป็นผู้เรียนกลุ่มปกติ กลุ่มด้อยโอกาสที่มีความยากลำบาก และขาดโอกาสเนื่องด้วยสภาวะทางเศรษฐกิจ และภูมิสังคม และกลุ่มที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

ขณะที่ พงษ์ศักดิ์ ภูคาบขาว (2553) อธิบายว่า นโยบายต้องสามารถลงสู่การปฏิบัติได้จริงจึงจะก่อให้เกิดประโยชน์ เพราะนโยบายเปรียบเสมือนเครื่องมือสำหรับผู้บริหารเพื่อใช้ในการตัดสินใจ หรือให้ผู้เกี่ยวข้องใช้เป็นกรอบแนวคิดหรือวิถีทางในการดำเนินการเพื่อบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยนโยบายจะเป็นกรอบกว้าง ๆ หรืออาจมีความชัดเจนเพื่อการปฏิบัติที่ถูกต้องที่ประกอบด้วยแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรม เป็นแนวทาง ในการกำหนดทิศทาง เป้าหมายการพัฒนาองค์การและนำมาเป็นกรอบขึ้นนำการปฏิบัติ และเป็นเครื่องชี้ นำ การกำหนดแนวทางการปฏิบัติจากปัจจุบัน สู่อนาคต เพื่อบอกให้ทราบถึงคุณค่า และกระบวนการการตัดสินใจ ที่ได้คัดสรรทางเลือกที่ดีที่สุด เหมาะสมที่สุด ครอบคลุมภารกิจทุกด้านที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ผ่านกระบวนการกลั่นกรอง มีหลักและแนวทางการดำเนินงานที่ประกันความสำเร็จทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ

การดำเนินการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมในประเทศไทย จากความสำคัญและหลักการดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนทุกคนต้องได้รับการศึกษาที่มี คุณภาพอย่างทั่วถึงและเสมอภาค สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวม เริ่มตั้งแต่ปีการศึกษา 2547 จนถึงปัจจุบัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบ วิธีการ และการบริหารจัดการศึกษาเรียนรวมในโรงเรียนที่มีเด็กพิการ และเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเรียนรวมกับเด็กทั่วไป สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้รายงานข้อมูล สารสนเทศโรงเรียนเรียนรวม ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2561 ว่ามีโรงเรียนที่จัดการศึกษาแบบเรียนรวม สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 23,488 โรงเรียน มีนักเรียนพิการทุกประเภทรวมจำนวน 387,678 คน โดยส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ จำนวน 328,823 คน คิดเป็น ร้อยละ 84.82 ของนักเรียนพิการทุกประเภท (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2560) ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะมีกฎหมายและนโยบายที่ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมที่ ชัดเจน รวมทั้งมีความพยายามที่จะดำเนินการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง แต่ก็ยังมี ปัญหาและอุปสรรคหลายประการที่ทำให้การดำเนินงานการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ไม่ประสบความสำเร็จ เท่าที่ควร ดังปรากฏชัดเจนว่ามีผู้เรียนจำนวนมากที่ไม่ได้อยู่ในโรงเรียน เพราะว่าไม่เคยได้เข้าเรียนในโรงเรียน หรือหลุดออกจากระบบโรงเรียน ส่วนผู้เรียนที่ยังอยู่ในระบบโรงเรียนก็ยังคงถูกกีดกันหรือแบ่งแยกทางด้าน เชื้อชาติ ศาสนา พื้นฐานทางสังคมหรือวัฒนธรรม เพศ ความสามารถ หรือภาวะการดำรงชีวิต รวมทั้งไม่สามารถ เรียนรู้ได้เนื่องจากได้รับการศึกษาที่ไม่มีคุณภาพ

ในระยะเวลาที่ผ่านมาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติตั้งแต่ ฉบับที่ 10 จนถึงฉบับที่ 12 ประเทศไทย มีนโยบาย และแนวทางการปฏิบัติที่หลากหลายจากหลายหน่วยงานในการพัฒนาการจัดการเรียนรวมอย่างต่อเนื่องและมีงานวิจัยจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งหน่วยงานในระดับ นโยบายและหน่วยงานในระดับปฏิบัติการ อีกทั้งสถาบัน การศึกษาต่าง ๆ

ในระดับอุดมศึกษาได้ผลิตงานวิจัย ที่เกี่ยวกับ นโยบายการจัดการเรียนรวม อันมีเป้าหมายเพื่อการพัฒนา ประเทศอย่างยั่งยืนตามแผนเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการนำนโยบายสู่การปฏิบัติในการศึกษาเรียนรวม ของประเทศไทย ที่เผยแพร่อยู่ในฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ ผลงานวิจัยไทย (Thai Lis) และ Thai Journal Index ระหว่างปี พ.ศ. 2537-2563 มี จำนวน 6,429 เล่ม งานวิจัยทั้งหมดมีทั้ง งานวิจัยเชิงปริมาณ และ งานวิจัยเชิงคุณภาพ แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลง ทางแนวคิดของระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ และบริบทของการศึกษาเกี่ยวกับ การพัฒนาการศึกษาเรียนรวม ของประเทศไทย ในรอบ 26 ปี ที่ผ่านมามี ได้อย่างน่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง ว่างานวิจัยต่าง ๆ นั้น ได้ค้นพบองค์ความรู้ใหม่ มีการเปลี่ยนแปลง หรือการพัฒนาที่เกิดขึ้นจากการวิจัย ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาเรียนรวม ของประเทศไทย เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ผู้วิจัยได้เล็งเห็นความสำคัญในประเด็นดังกล่าว และมีความประสงค์ที่จะศึกษาผลรวม หรือ ข้อสรุปโดยรวมของการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาเรียนรวม ของประเทศไทย โดยการวิเคราะห์ห่อภิมาณ (Meta-Analysis) งานวิจัย ซึ่งเป็นกระบวนการ วิเคราะห์ผลการวิจัยที่ได้จากหลาย ๆ ชิ้นที่ศึกษาปัญหาการวิจัยในเรื่องเดียวกัน เพื่อวิเคราะห์งานวิจัยที่มีความกว้างขวางเป็นปรนัย และเชื่อถือได้มากกว่าการศึกษา ผลงานวิจัยเพียงผลงานเดียว (ศุภกิจ วงศ์วิวัฒน์นุกิจ, 2555) อีกทั้งการสังเคราะห์งานวิจัยเป็นกระบวนการ ที่ทำให้สามารถสรุป ความรู้ในภาพรวมที่ได้จากงานวิจัยที่ดำเนินงานมาอย่างต่อเนื่อง ในประเด็นวิจัยเดียวกัน ทำให้สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ ได้สอดคล้องกับลักษณะปัญหา (นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวาณิช, 2552) จะเห็นได้ว่าการสังเคราะห์งานวิจัยนั้น เป็นระเบียบวิธีการในการวิจัยอย่างหนึ่งที่ดำเนินการโดยการรวบรวมงานวิจัยหลาย ๆ เรื่อง โดยงานวิจัยเหล่านั้นมีประเด็นในการศึกษาในลักษณะเดียวกันหรือ มีความเกี่ยวข้องกัน เพื่อที่จะได้ข้อค้นพบหรือข้อสรุปที่น่าเชื่อถือได้ ในการตอบคำถามในการศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และยังได้เปิดเผยให้เห็นแนวทางใหม่ ๆ หรือประเด็นที่น่าสนใจที่งานวิจัยเหล่านั้น ได้ค้นพบ เพื่อที่จะต่อยอดหรือทำการขยายองค์ความรู้ในการศึกษาต่อไป การวิเคราะห์ห่อภิมาณ (Meta-Analysis) มีหลักเกณฑ์และขั้นตอนที่ชัดเจน เป็นกระบวนการที่มีหลักเหตุผลทางการวิจัยและหลักสถิติที่พิสูจน์ได้ เป็นเครื่องสนับสนุน (Cooper, 2017) และผลของการรวบรวมงานวิจัยเพื่อการสังเคราะห์ในจำนวนที่มากพอ จะสะท้อนถึง ค่าสถิติ คือค่าขนาดอิทธิพล (Effect Size) ที่น่าเชื่อถือ (นฤมล อุดมคุณ, 2552)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินคุณภาพงานวิจัย ความคืบหน้าของการนำนโยบายสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาแบบเรียนรวมในประเทศไทยตามกรอบโครงสร้างซีท (SEAT Framework)
2. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของงานวิจัยที่มีผลต่อค่าขนาดอิทธิพลของความคืบหน้าของการนำนโยบายสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาแบบเรียนรวมในประเทศไทย ตามกรอบโครงสร้างซีท (SEAT Framework)
3. เพื่อสรุปองค์ความรู้จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคืบหน้าของการนำนโยบายสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาแบบเรียนรวมในประเทศไทย ตามกรอบโครงสร้างซีท (SEAT Framework)

วิธีดำเนินการวิจัย

1. เป็นงานวิจัยที่นำนโยบายสู่การปฏิบัติของประเทศไทยที่พิมพ์เผยแพร่ระหว่างปี พ.ศ. 2537-2563 ในฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ ผลงานวิจัยไทย (Thalis) และ Thai Journal Index ที่เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ
2. เป็นการสังเคราะห์งานวิจัย ด้วยวิธีวิเคราะห์ห่อภิมาณ (Meta-Analysis) ตามแนวคิดของ Harris Cooper (2017) ใน 7 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การกำหนดปัญหาการวิจัย (Formulating the Problem) 2) การค้นหาประชากรในการวิจัย (Searching the Literature) 3) การรวบรวมข้อมูล (Gathering Information from Studies) 4) การประเมินคุณภาพงานวิจัย (Evaluating the quality of Studies) 5) การวิเคราะห์ ผลการศึกษา (Analyzing the outcomes of Studies) 6) การตีความผลการวิเคราะห์ข้อมูล (Interpreting the evidence) 7) การนำเสนอผลการสังเคราะห์ (Presenting the Results) โดยผู้วิจัยได้รวมขั้นตอนการสังเคราะห์งานวิจัยจาก 7 ขั้นตอน เป็น 3 ระยะ เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ดังนี้

ระยะที่ 1: การประเมินคุณภาพและความคืบหน้าของงานวิจัยการนำนโยบายสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาแบบเรียนรวมในประเทศไทย ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้ 1) กำหนดปัญหาการวิจัย (Formulating the Problem) 2) การค้นหาประชากรในการวิจัย (Searching the Literature) 3) การรวบรวมข้อมูล (Gathering Information from Studies) 4) การประเมินคุณภาพงานวิจัย (Evaluating the quality of Studies)

ผู้วิจัยสืบค้นงานวิจัย โดยใช้แนวทางจากประกาศปฏิญญาโลกว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชน (The World Declaration of Education for All) เรื่องประโยชน์จากการได้รับการศึกษาตามสิทธิขั้นพื้นฐานของทุกคน ทั้งเด็ก เยาวชน และผู้ใหญ่ (UNESCO, 1994) จากนั้น พ.ศ. 2537 ที่มีการจัดประชุมระดับโลกเรื่องการเข้าถึง และคุณภาพของการศึกษาสำหรับผู้มีความต้องการจำเป็นพิเศษ (Special Needs Education: Access and Quality) ที่เมืองซาลามังกา

ประเทศสเปนเพื่อเป็นการกำหนดแหล่งประชากร ลักษณะประชากร และสิ่งผู้วิจัยที่สนใจศึกษาในประเทศไทย ได้แก่งานวิจัยที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในช่วงปี พ.ศ. 2537-2563

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือปริญญาานิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และดุษฎีนิพนธ์ หรือผลงานวิจัยของบุคลากร หรืออาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ผู้บริหาร ครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการนํานโยบายสู่การปฏิบัติ ของการศึกษาแบบเรียนรวม ในประเทศไทย ตีพิมพ์เผยแพร่ในช่วงปี พ.ศ. 2537-2563 เป็นจำนวน 6,429 เล่ม ที่สืบค้นได้จากฐานข้อมูล Thai LIS และ Thai Journal Index และจากการบริการระบบสืบค้นฐานข้อมูลของห้องสมุดมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ที่เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้คำค้นว่า “การเรียนรวม” และ “การบริหารจัดการเรียนรวม”

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling) ที่เป็น ปริญญาานิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และดุษฎีนิพนธ์ เป็นผลงานวิจัยของบุคลากร หรืออาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ผู้บริหาร ครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในฐาน จำนวน 95 เล่ม โดยใช้เกณฑ์ในการสุ่ม ดังนี้

1. เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ ที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในระหว่าง ปี พ.ศ. 2537-2563
2. เป็นงานวิจัยที่เป็นการนํานโยบายสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. เป็นไปตามนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548) ที่กำหนดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรวมที่มีพื้นฐานมาจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ดำเนินโครงการโรงเรียนแกนนำการจัดการเรียนรวม 1 อำเภอ 1 โรงเรียนเรียนรวมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT Framework) ในการบริหารจัดการที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
4. เป็นโรงเรียนเครือข่ายของโรงเรียนแกนนำการจัดการเรียนรวม 1 อำเภอ 1 โรงเรียนเรียนรวมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT Framework) ในการบริหารจัดการ
5. เป็นโรงเรียนเรียนรวม ที่มีนักเรียนปกติ และนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนรวมกัน
6. เป็นงานวิจัยที่ใช้ประชากรอยู่ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคณพิการทางการศึกษา พ.ศ. 2552 มีการจัดประเภทของคณพิการไว้ 9 ประเภท
7. เป็นงานวิจัยที่รายงานค่าสถิติพื้นฐาน และ/หรือเป็นสถิติที่มาจากการทดสอบนัยสำคัญที่เพียงพอต่อการนำไปใช้คำนวณค่าขนาดอิทธิพล (Effect Size)
8. เป็น ปริญญาานิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และดุษฎีนิพนธ์ ผลงานวิจัยของบุคลากร หรืออาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ผู้บริหาร ครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่สามารถสืบค้นฉบับสมบูรณ์ได้

1.3 ตัวแปรของการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ด้านคุณลักษณะงานวิจัยด้านการพิมพ์และผู้วิจัย ประกอบด้วย 5 ตัวแปร คือ 1) งานวิทยานิพนธ์/ค้นคว้าอิสระ/วิจัย 2)ทุนสนับสนุน 3) ปีที่พิมพ์ 4) สถาบันที่ผลิตงานวิจัย 5) สาขาที่ผลิตงานวิจัย ด้านเนื้อหาสาระงานวิจัย ประกอบด้วย 4 ตัวแปร คือ 1) วัตถุประสงค์ของงานวิจัย 2) แนวคิด/ทฤษฎี 3) จำนวนแนวคิดที่สนับสนุนกรอบในการวิจัย/ทฤษฎี 4) รูปแบบการบริหาร ด้านวิธีวิทยาการวิจัย ประกอบด้วย 14 ตัวแปร คือ 1) ประเภทของสมมติฐานการวิจัย 2) จำนวนข้อสมมติฐาน 3) จำนวนตัวแปรต้น 4) จำนวนตัวแปรตาม 5) ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 6) กระบวนการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง 7) การออกแบบการวิจัย 8) ประเภทเครื่องมือวิจัย 9) จำนวนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 10) ความตรงของเครื่องมือ 11) ชนิดของความเชื่อมั่น 12) ระยะเวลาในการวิจัย 13) ประเภทสถิติที่ใช้ 14) คะแนนในการประเมินคุณภาพงานวิจัย รวมตัวแปรอิสระทั้งหมด 23 ตัวแปร

2. ตัวแปรตาม ค่าขนาดอิทธิพลของงานวิจัย ซึ่งเป็นค่าสถิติที่วัดในหน่วยมาตรฐานที่บอกถึงขนาดอิทธิพลของตัวแปรต้นที่มีต่อตัวแปรตามของงานวิจัย ซึ่งเมื่อนำค่าขนาดอิทธิพลทั้งหมดมาหาค่าเฉลี่ย จะได้ค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลที่นำมาใช้ประโยชน์ในการสรุปเกี่ยวกับข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัย และในการวิจัยครั้งนี้เลือกใช้สูตรการคำนวณค่าขนาดอิทธิพลตามวิธีวิทยาการวิจัยของ Glass และคณะ (Glass et al, 1981).

1.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 2 ชุด ได้แก่ แบบบันทึกคุณลักษณะงานวิจัย และแบบประเมินคุณภาพงานวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. แบบบันทึกคุณลักษณะงานวิจัย บันทึกข้อมูลทั่วไปของคุณลักษณะงานวิจัย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการพิมพ์และผู้วิจัย ด้านเนื้อหาสาระงานวิจัย ด้านวิธีวิทยาการวิจัย และด้านรูปแบบในการบริหารและสมุดรหัส (Code Book) โดยพัฒนาจากแบบบันทึกคุณลักษณะงานวิจัยของ นางลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวาณิช (2552) โดยแบบบันทึกคุณลักษณะงานวิจัยทั้ง 4 ด้าน ที่ประกอบด้วย ด้านการพิมพ์และผู้วิจัย ด้านเนื้อหาสาระของงานวิจัย ด้านวิธีวิทยาการวิจัย และ โดยแบบบันทึกคุณลักษณะงานวิจัยตามตัวเล่มนี้ มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67- 1.00 ค่า IOC รวมทั้งฉบับเท่ากับ 1.00

2. แบบประเมินคุณภาพงานวิจัยและเกณฑ์การประเมินคุณภาพงานวิจัย ผู้วิจัยปรับปรุงจากแบบประเมินคุณภาพงานวิจัยของ นางลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวาณิช (2552: 400 - 410) จำนวน 23 ข้อ โดยมีลักษณะเป็นแบบประเมินค่า 5 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละระดับ (Rubrics) ตั้งแต่ 0 - 4 เกณฑ์ในการแปลผลการประเมินคุณภาพงานวิจัย แบ่งออกเป็นระดับคุณภาพ 5 ระดับ ดังนี้ คะแนนการประเมินอยู่ระหว่าง 3.21- 4.00 หมายถึง คุณภาพดีมาก 2.41- 3.20 หมายถึง คุณภาพดี 1.61- 2.40 หมายถึง คุณภาพปานกลาง 0.81-

1.60 หมายถึง คุณภาพพอใช้ และคะแนนการประเมินน้อยกว่า 0.80 หมายถึง คุณภาพต้องปรับปรุง

ผู้วิจัยนำแบบประเมินคุณภาพงานวิจัยและเกณฑ์ประเมินเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและความครอบคลุมตามตัวแปรที่ต้องการวัด ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและความครอบคลุมตามตัวแปรที่ต้องการวัดพบว่าค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 -1.00 และ ผู้วิจัยนำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ จากนั้นได้นำแบบประเมินคุณภาพงานวิจัยและเกณฑ์การประเมินคุณภาพงานวิจัยไปทดลองใช้กับงานวิจัยจำนวน 3 เล่ม โดยผู้ทดลองใช้ 3 คน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของการประเมิน (Inter-Rater Reliability) โดยใช้สูตรในการคำนวณค่าความสอดคล้องในการประเมินคุณภาพงานวิจัยและเกณฑ์ในการแปลผลค่าความสอดคล้องในการประเมินตามแนวทางของ Cooper และคณะ (Cooper et al, 2019) พบว่ามีค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.70- 0.80 สรุปได้ว่าผู้ประเมินทั้ง 3 คนมีการประเมินคุณภาพแบบประเมินงานวิจัยได้สอดคล้องในระดับดีมาก

ระยะที่ 2: ศึกษาคุณลักษณะของงานวิจัยที่มีผลต่อค่าขนาดอิทธิพล เริ่มที่ขั้นตอนที่ 5) การวิเคราะห์ผลการศึกษา (Analyzing the Outcomes of Studies) และ 6) การตีความผลการวิเคราะห์ข้อมูล (Interpreting the Evidence)

1.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจงในขั้นตอนที่ 2 (การค้นหาลiteratureในการวิจัย: Searching the Literature) จำนวน 95 เล่ม เริ่มจากการอ่านบทคัดย่อและพิจารณาเนื้อหาในตัวเล่มโดยเบื้องต้น

อ่านงานวิจัยโดยละเอียดเพื่อประเมินคุณภาพงานวิจัยตามแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างไว้ โดยพิจารณาจากเกณฑ์ที่กำหนด บันทึกข้อมูลคุณลักษณะงานวิจัย ค่าการทดสอบทางสถิติที่ได้จากงานวิจัยโดยละเอียดพร้อมทั้งตรวจสอบให้ถูกต้อง

รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการบันทึกเป็นหมวดหมู่และเตรียมแฟ้มข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์เพื่อประมวลผลข้อมูลและสรุปผล

ผู้วิจัยบันทึกคุณลักษณะงานวิจัย บันทึกข้อมูลทั่วไปของคุณลักษณะงานวิจัย ด้านการพิมพ์และผู้วิจัย ด้านเนื้อหาสาระงานวิจัย และด้านวิวิธวิทยาการวิจัย และประเมินคุณภาพงานวิจัยตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพงานวิจัยที่สร้างขึ้นในขั้นตอนที่ 2

1.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยเบื้องต้นการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นด้วยสถิติบรรยาย เพื่อให้ทราบลักษณะการแจกแจงของค่าดัชนีมาตรฐาน ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าความโด่ง ค่าความเบ้ และพิสัย

2. การวิเคราะห์คุณลักษณะงานวิจัยที่มีต่อค่าขนาดอิทธิพลของงานวิจัย ซึ่งหาจากสูตรของ (Glass, et al, 1981) ถ้าเป็นงานวิจัยเชิงสำรวจประมาณค่าดัชนีมาตรฐานในรูปของค่า

ขนาดอิทธิพลเมื่อได้ค่าขนาดอิทธิพลแล้ว นำค่าขนาดอิทธิพลดังกล่าวทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าขนาดอิทธิพลตามตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยเพื่อเปรียบเทียบค่าขนาดอิทธิพลโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

3. การประเมินคุณภาพงานวิจัยด้านการบริหารโรงเรียนการจัดการแบบเรียนรวม

4. สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัย โดยการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อสรุปผลการสังเคราะห์งานวิจัยด้านความคืบหน้าของการนำนโยบายสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาแบบเรียนรวมในประเทศไทย ตามกรอบโครงสร้างซีท (SEAT Framework)

ระยะที่ 3: สรุปองค์ความรู้จากงานวิจัย ประกอบด้วยขั้นตอนที่ 7) การนำเสนอผลการสังเคราะห์ (Presenting the Results)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะงานวิจัย เบื้องต้นพบว่า เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ 95 เล่ม เป็นงานวิทยานิพนธ์/ค้นคว้าอิสระบทความวิจัย (คิดเป็นร้อยละ 97.90) และงานวิจัยจำนวน(ร้อยละ 2.10) งานวิจัยที่ใช้ทุนส่วนตัว (ร้อยละ 95.80) ใช้ทุนของเอกชน (ร้อยละ 2.10) และทุนของรัฐบาล (คิดเป็นร้อยละ 2.10) งานวิจัยที่เผยแพร่ในปี พ.ศ. 2552 (ร้อยละ 9.50) ในปี พ.ศ. 2553, 2551, 2555, 2557, 2561ปีละ (ร้อยละ 7.40)และ รองลงมาในปี พ.ศ. 2554, 2558, 2561, 2563 (คิดเป็นปีละร้อยละ 5.30) ปีที่มีงานวิจัยน้อยที่สุดคือ ปี พ.ศ. 2539, 2541, 2545, 2546 ปีละ (ร้อยละ 1.10) สถาบันที่ผลิตงานวิจัยมากที่สุด ได้แก่ กลุ่มมหาวิทยาลัยหลัก ๆ ของรัฐ จำนวน 50 เล่ม (ร้อยละ 52.63) รองลงมาเป็นงานวิจัยของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 42 เล่ม (ร้อยละ 44.20) และกลุ่มมหาวิทยาลัยเอก จำนวน 3 เล่ม รวม (ร้อยละ 3.20) สาขาที่ผลิตงานวิจัยมากที่สุดคือ สาขาการบริหารการศึกษาจำนวน 74 เล่ม (ร้อยละ 77.40) รองลงมาสาขาการศึกษาพิเศษ จำนวน 16 เล่ม (ร้อยละ 16.80) สาขาสาขจิตวิทยาการศึกษา (ร้อยละ 3.20) และสาขาหลักสูตรการสอน (ร้อยละ 2.10).

ด้านเนื้อหาสาระของงานวิจัย ตัวแปรด้านเนื้อหาสาระของงานวิจัยมี 4 ตัวแปร ได้แก่ 1. ตัวแปรวัตถุประสงค์ของงานวิจัย 2. ตัวแปรแนวคิดทฤษฎี 3. ตัวแปรจำนวนแนวคิด /ทฤษฎี 4. ตัวแปรรูปแบบการบริหาร ผลการวิเคราะห์พบว่า งานวิจัยมีการตั้งวัตถุประสงค์เพื่อการเปรียบเทียบมากที่สุด (ร้อยละ 82.10) รองลงมาคือ เพื่อการเปรียบเทียบและพัฒนา (ร้อยละ 15.80) และเพื่อการเปรียบเทียบและวิเคราะห์ (คิดเป็นร้อยละ 2.10) ตัวแปรแนวคิดทฤษฎี ผลการวิเคราะห์พบว่า แนวคิด/ทฤษฎีที่ใช้มากที่สุดคือ SEAT Framework (ร้อยละ 80.00) รองลงมา คือ School- Based Management (ร้อยละ 4.20) จำนวนแนวคิด /ทฤษฎี อื่น ๆ (ร้อยละ 15.80) ผลการวิเคราะห์พบว่า ใช้ 1 แนวคิด/ทฤษฎี (ร้อยละ 58.90), ใช้ 2 แนวคิด/ทฤษฎี (ร้อยละ 37.09) และใช้ 3 แนวคิด/ทฤษฎี (ร้อยละ 2.21), แนวคิด/ทฤษฎี ตามลำดับตัว

แปรรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม (ร้อยละ 51.60) School- Based Management (ร้อยละ 47.40) และ บริหารแบบอื่น ๆ เช่น PAOR, PDCA (ร้อยละ 1.10)

ด้านวิธีวิทยาการวิจัย ได้แก่ ตัวแปรประเภทสมมติฐาน ผลการวิเคราะห์พบว่า งานวิจัยที่ตั้งสมมติฐานแบบมีทิศทางมีจำนวนมากที่สุด (คิดเป็นร้อยละ 58.90) งานวิจัยที่ตัวแปรจำนวนสมมติฐาน 1 ข้อมีจำนวนมากที่สุด (คิดเป็นร้อยละ 86.30) งานวิจัยที่มีจำนวนตัวแปรต้น มากที่สุดได้แก่ ตัวแปร 1-3 ตัว (คิดเป็นร้อยละ 58.90) ตัวแปรขนาดของกลุ่มตัวอย่าง งานวิจัยที่กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างมากที่สุดได้แก่ 201- 250 (คิดเป็นร้อยละ 32.60) ตัวแปรกระบวนการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง งานวิจัยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างมากที่สุด ได้แก่ การใช้ตารางสุ่ม (คิดเป็นร้อยละ 36.80) ตัวแปรการออกแบบการวิจัยเชิงสำรวจ งานวิจัยทั้งหมดเป็น (คิดเป็นร้อยละ 100.00) งานวิจัยใช้ประเภทของเครื่องมือมากที่สุด ได้แก่ แบบทดสอบ (คิดเป็นร้อยละ 97.90) ตัวแปรจำนวนข้อเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมากที่สุด ได้แก่ 40-60 ข้อ (คิดเป็นร้อยละ 73.70) ตัวแปรชนิดของความเที่ยงตรงของเครื่องมือ งานวิจัยใช้ค่าความความเที่ยงตรงของ เครื่องมือมากที่สุด ได้แก่ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (คิดเป็นร้อยละ 67.40) ตัวแปรชนิดของความเชื่อมั่นของเครื่องมือ งานวิจัยใช้ค่าความความเชื่อมั่นของเครื่องมือมากที่สุดได้แก่ ไม่ระบุ (คิดเป็นร้อยละ 75.00) ตัวแปรระยะเวลาในการเก็บข้อมูล มากที่สุดได้แก่ใช้เวลา 1 เดือน (คิดเป็นร้อยละ 67.40) ตัวแปรประเภทสถิติที่ใช้มากที่สุดได้แก่ One - way ANOVA (คิดเป็นร้อยละ 52.6) ตัวแปรคะแนนในการประเมินคุณภาพงานวิจัย งานวิจัยจำนวนมากที่สุด ได้แก่คุณภาพปานกลาง (คิดเป็นร้อยละ 58.90)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของค่าขนาดอิทธิพลในภาพรวม

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนและเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของค่าขนาดอิทธิพล จำแนกตามคุณลักษณะงานวิจัยด้านเนื้อหาสาระของงานวิจัย มีค่าเฉลี่ย (M) เท่ากับ .735 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ .037 และ ในขณะที่ขนาดอิทธิพลที่มีค่าต่ำสุดเท่ากับ .650 และขนาดอิทธิพลมีค่าสูงสุดเท่ากับ .790 เมื่อพิจารณาการแจกแจงข้อมูลพบว่าการแจกแจงของข้อมูลมีลักษณะ เบ้ซ้าย ($Sk = -.331$) แสดงว่า ค่าขนาดอิทธิพลส่วนใหญ่มีค่าต่ำกว่าค่าเฉลี่ยและมีการแจกแจงของข้อมูลแบนกว่าโค้งปกติ ($Ku = -.627$) แสดงว่าข้อมูลมีการกระจายมาก รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ลักษณะของการแจกแจงค่าขนาดอิทธิพลในภาพรวม

ตัวแปร	N	M	SD	R	Min	Max	Sk	Ku
ค่าขนาดอิทธิพล	95	0.735	.037	7.35	0.65	0.79	0.331	0.627

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลจำแนกตามตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) พบว่าค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลไม่แตกต่างกัน ตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัย จำนวน 13 ตัวแปร แบ่งเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้าน ด้านเนื้อหาสาระงานวิจัย ด้านวิธีวิทยาการวิจัย ดังนั้นด้านเนื้อหาสาระงานวิจัยพบว่า ตัวแปร

วัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อการเปรียบเทียบมีจำนวนมากที่สุด ($\bar{d} = .735$ SD = .366) ตัวแปรแนวคิดโครงสร้างซีท (SEAT Framework) มีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลที่มากที่สุด ($\bar{d} = .733$, SD = .037) ตัวแปรจำนวนรูปแบบการบริหาร งานวิจัยที่ใช้ 1 ทฤษฎีมีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลที่มากที่สุด ($\bar{d} = .739$, SD = .037) ตัวแปรรูปแบบการบริหารจัดการ โครงสร้างซีท (SEAT Framework) มีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลที่มากที่สุด ($d = .736$, SD = .037)

ด้านวิธีวิทยาการวิจัยผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนและเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยค่าขนาดอิทธิพลจำแนกตามคุณลักษณะงานวิจัยด้านวิธีวิทยาการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่สามารถอธิบายความแตกต่างของค่าขนาดอิทธิพล ดังนี้ตัวแปรประเภทสมมติฐานงานวิจัย พบว่างานวิจัยที่ตั้งสมมติฐานแบบมีทิศทางมีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลที่มากที่สุด ($\bar{d} = .733$, SD = .036) ตัวแปรจำนวนสมมติฐาน พบว่างานวิจัยที่มีการตั้งสมมติฐาน 2 ข้อ มีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลที่มากที่สุด ($\bar{d} = .733$, SD = .037) ตัวแปรขนาดกลุ่มตัวอย่าง พบว่างานวิจัยที่ใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 201 - 250 คน มีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลที่มากที่สุด ($\bar{d} = .745$, SD = .033) และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตัวแปรกระบวนการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง พบว่างานวิจัยที่ใช้ตารางสุ่ม มีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลที่มากที่สุด ($\bar{d} = .743$, SD = .031) ตัวแปรการออกแบบการวิจัยเชิงสำรวจ พบว่างานวิจัยที่ใช้ มีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลที่มากที่สุด ($\bar{d} = .735$, SD = .038) ตัวแปรจำนวนเครื่องมือ พบว่า งานวิจัยที่ใช้เครื่องมือมีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลที่มากที่สุด 41-60 ($\bar{d} = .740$, SD=.036) ตัวแปรระยะเวลาในการเก็บข้อมูล พบว่างานวิจัยที่ใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล 1 เดือน มีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลที่มากที่สุด ($\bar{d} = .733$, SD=.036) ตัวแปรประเภทสถิติที่ใช้ พบว่างานวิจัยที่ใช้สถิติ มีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลที่มากที่สุด One-way ANOVA ($\bar{d} = .732$, SD=.034)

สรุปองค์ความรู้จากงานวิจัยที่เกี่ยวกับความคืบหน้าของการนํานโยบายสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาแบบเรียนรวมในประเทศไทย ตามกรอบโครงสร้างซีท (SEAT Framework) พบว่างานวิจัยส่วนใหญ่เป็นวิทยานิพนธ์ที่ทำเป็นส่วนหนึ่งของการสำเร็จการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา(คิดเป็นร้อยละ 97.90) จะใช้ทุนส่วนตัวในการทำ และยังพบว่ามีงานวิจัยจากหน่วยงานทางการศึกษา จำนวนมากไม่พบงานวิจัยจากหน่วยงานอื่น ๆ เลยดังจะเห็นได้จากระหว่าง พ.ศ. 2537-2563 พบงานวิจัย 95 เล่ม เป็นของหน่วยงานทางการศึกษา(คิดเป็นร้อยละ 100) และยังพบว่า งานวิจัยจะถูกผลิตจากสาขาวิชา การบริหารการศึกษา(คิดเป็นร้อยละ 77.90) โดยใช้แนวคิดโครงสร้างซีท (SEAT) (คิดเป็นร้อยละ 80.00) ยังพบว่างานวิจัยจำนวน 95 เล่ม มีคุณภาพดี(คิดเป็นร้อยละ 34.00)

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยทั้ง 3 ประเด็น ดังนี้

1. ผลที่ได้ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า การประเมินงานคุณภาพงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคืบหน้าของการนํานโยบายสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาแบบเรียนรวมในประเทศไทย

ตามกรอบโครงสร้างซีท (SEAT Framework) จากการศึกษา พบว่า งานวิจัยมีคุณภาพปานกลางมีจำนวนมากที่สุด (คิดเป็นร้อยละ 58.90) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ มหาวิทยาลัยทั้งของภาครัฐ และภาคเอกชนเปิดทั้งหลักสูตรที่ต้องทำวิทยานิพนธ์ และการค้นคว้าอิสระ เป็นเกณฑ์ในการสำเร็จการศึกษา ซึ่งขั้นตอนในการทำวิจัยทั้ง 2 แบบนี้ มีขั้นตอนที่ย่างยากต่างกัน การทำค้นคว้าอิสระมีขั้นตอนที่ง่ายกว่า สำเร็จการศึกษาเร็วกว่า จากการประเมินคุณภาพงานวิจัยผู้วิจัยพบว่า ค้นคว้าอิสระมีคุณภาพในระดับปานกลาง และมีจำนวนมากกว่าวิทยานิพนธ์ จึงเป็นสาเหตุทำให้ งานวิจัยที่เป็นค้นคว้าอิสระมีจำนวนมากกว่า ซึ่งคุณภาพก็จะด้อยกว่าวิทยานิพนธ์ ดังที่ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ (2561) ได้สรุปไว้ว่า การทำวิทยานิพนธ์ มีหลายขั้นตอน และมีความเข้มข้นยุ่งยากมากกว่าค้นคว้าอิสระ งานวิจัยที่เกี่ยวกับการนํานโยบายสู่การปฏิบัติในการศึกษาเรียนรวม ของประเทศไทย ที่เผยแพร่อยู่ในฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ ผลงานวิจัยไทย (Thai Lis) และ Thai Journal Index ระหว่างปีพ.ศ. 2537-2563 มี จำนวน 6,429 เล่ม งานวิจัยทั้งหมดมีทั้ง งานวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลง ทางแนวคิดของระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ และบริบทของการศึกษาเกี่ยวกับ การพัฒนาการศึกษาเรียนรวม ของประเทศไทย ในรอบ 26 ปี ได้อย่างน่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง นางสาว วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช (2552) ได้กล่าวว่าการสังเคราะห์งานวิจัยนั้น เป็นระเบียบวิธีการในการวิจัยอย่างหนึ่งที่สามารถดำเนินการโดยการรวบรวมงานวิจัยหลาย ๆ เรื่อง ในประเด็นที่น่าสนใจที่งานวิจัยเหล่านั้นเพื่อที่จะต่อยอดหรือทำการขยายองค์ความรู้ในการศึกษาจากการวิเคราะห์คุณลักษณะเบื้องต้น ทั้งนี้การวิเคราะห์ห่อภิมาณ (Meta-Analysis) ยังเป็นกระบวนการวิเคราะห์งานวิจัยที่มีความกว้างขวางเป็นปรนัย และเชื่อถือได้มากกว่าการศึกษา ผลงานวิจัยเพียงผลงานเดียว (ศุภกิจ วงศ์วิวัฒนุกิจ, 2555) และผลการประเมินคุณภาพงานวิจัยในช่วง 26 ปีที่ผ่านมาพบว่า มีสถาบันการศึกษาทั้งของภาครัฐ และภาคเอกชนได้ผลิตงานวิจัยที่มีคุณภาพในระดับดีเป็นจำนวนมาก และ

2. ผลที่ได้ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า คุณลักษณะของงานวิจัยที่มีผลต่อค่าขนาดอิทธิพลของตัวแปรของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคืบหน้าของการนํานโยบายลงสู่การปฏิบัติในการศึกษาแบบเรียนรวมในประเทศไทย รัฐบาลไทย พบว่า ได้นํานโยบายสู่การปฏิบัติ โดยตรากฎหมาย และนโยบายเช่นพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2442 ในหมวด 2 เป็นส่วนที่ว่าด้วยคนพิการทุกประเภท โดยเฉพาะสิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 กระทรวงการพัฒนาสังคมและ พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 ให้มีความสำคัญกับการจัดการศึกษา เพื่อคนพิการ ด้วยเหตุผลที่ว่าจัดการศึกษาสำหรับคนพิการมีลักษณะเฉพาะ แตกต่างจากการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลทั่วไป (ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 125, 2551) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มีหลายมาตราที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน การจัดการศึกษาเรียนรวม ในมาตรา 4 ระบุว่า ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความ เสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความ

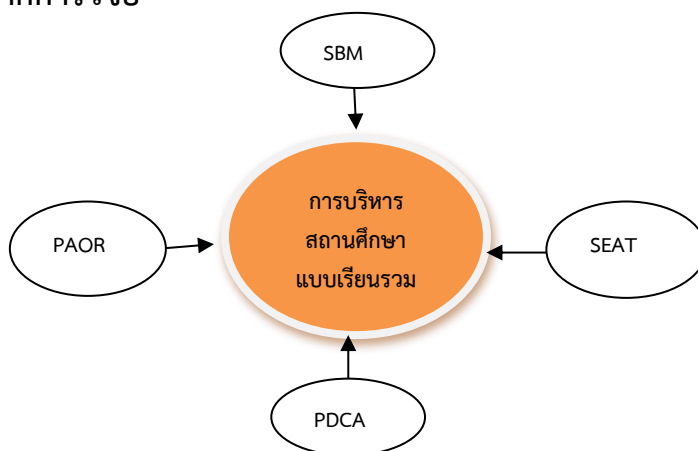
คุ้มครอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์ศักดิ์ ภูากาบขาว (2553) เรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อ ความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนเรียนรวมจังหวัดขอนแก่น ที่สรุปว่านโยบายเปรียบเสมือน เครื่องมือสำหรับผู้บริหารเพื่อใช้ในการตัดสินใจหรือให้ผู้เกี่ยวข้องใช้เป็นกรอบแนวคิดหรือวิถีทาง ในการดำเนินการเพื่อบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เพื่อการปฏิบัติที่ถูกต้อง จากปัจจุบันสู่ออนาคต เพื่อบอกให้ทราบถึงคุณค่า และกระบวนการการตัดสินใจ คัดสรรทางเลือกที่เหมาะสม ที่สุด ครอบคลุมภารกิจทุกด้านที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ ผ่านกระบวนการกลั่นกรอง มีหลัก และแนวทางการดำเนินงานที่ประกันความสำเร็จทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ

จากการวิเคราะห์ห่อหุ้มานที่ศึกษาตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยที่ส่งผลต่อค่าขนาดอิทธิพล ของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคืบหน้าของการนำนโยบายสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา แบบเรียนรวมในประเทศไทย ตามกรอบโครงสร้างซีท (SEAT Framework) พบว่างานวิจัยที่ใช้ ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 201 - 250 คน มีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลที่มากที่สุด ($\bar{d} = .745.$, $SD = .033$) สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ห่อหุ้มานงานวิจัยด้านนวัตกรรมจัดการกระบวนการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาของ นฤมล อุดมคุณ (2552) พบว่า ตัวแปรดังกล่าวส่งผลต่อความแตกต่างของค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 กล่าวคือความแตกต่างของ ค่าขนาดอิทธิพลของตัวแปรส่งผลต่อ ความแตกต่างของการการปฏิบัติในสถานศึกษาแบบเรียนรวมในประเทศไทย ตามกรอบ โครงสร้างซีท (SEAT Framework) ค่าขนาดอิทธิพลยิ่งสูงแสดงว่า มีผลต่อความแตกต่างของ การปฏิบัติในสถานศึกษาแบบเรียนรวมมาก

3. ผลที่ได้ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า จากการสรุปองค์ความรู้จากงานวิจัยที่ เกี่ยวข้องกับความคืบหน้าของการนำนโยบายสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาแบบเรียนรวมใน ประเทศไทย ตามกรอบโครงสร้างซีท (SEAT Framework) พบว่างานวิจัยส่วนใหญ่เป็น วิทยานิพนธ์ที่ทําเป็นส่วนหนึ่งของการสำเร็จการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา(คิดเป็นร้อยละ 97.90) จะใช้ทุนส่วนตัวในการทำ และยังพบว่าม้งานวิจัยจากหน่วยงานทางการศึกษา จำนวน มากไม่พบบางงานวิจัยจากหน่วยงานอื่น ๆ เลยดังจะเห็นได้จากระหว่าง พ.ศ. 2537-2563 พบ งานวิจัย 95เล่ม เป็นของหน่วยงานทางการศึกษา(คิดเป็นร้อยละ 100) และยังพบว่า งานวิจัยจะ ถูกผลิตจากสาขาวิชา การบริหารการศึกษา(คิดเป็นร้อยละ 77.90) โดยใช้แนวคิดโครงสร้างซีท (SEAT) (คิดเป็นร้อยละ 80.00) ยังพบว่างานวิจัยจำนวน 95 เล่ม มีคุณภาพปานกลาง (คิดเป็น ร้อยละ 62.10) สะท้อนให้เห็นได้ว่า เกือบ 3 ทศวรรษที่ประเทศไทยได้เข้าร่วมการประชุมที่เมือง Salamanca ประเทศ Spain (UNESCO, 1994) นั้นการรับปฎิญญาของประเทศตั้งแต่ปีนั้น จนถึงปัจจุบันสังคมไทยมีความตระหนักต่อผู้พิการ และบุคคลที่มีความต้องการพิเศษได้รับการ โอบอ้อม และสนับสนุนให้เข้าสู่ระบบการศึกษาเพื่อพัฒนาตัวเองให้มีโอกาสในการศึกษาเพื่อการ พัฒนาตนเองในอนาคต รวมถึงการอยู่ร่วมกันของพลเมืองในชาติอย่างเท่าเทียมในเรื่องสิทธิและ

โอกาสต่าง ๆ ซึ่งได้ค้นพบในการวิเคราะห์ห่อถักของการศึกษาในครั้งนี้ถ้านโยบายมีการนำสู่การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

องค์ความรู้จากการวิจัย

ภาพที่ 1: แนวคิดในการบริหารสถานศึกษาแบบเรียนรวม

องค์ความรู้จากการวิจัยสรุปได้ว่า งานวิจัยประเด็นการนำนโยบายสู่การปฏิบัติใช้แนวคิดในการบริหาร 4 รูปแบบหลัก ได้แก่ การบริหารโดยใช้แนวคิดโครงสร้างซีท (SEAT Framework) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School - Based Management: SBM) การบริหารโดยใช้กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (PAOR) การบริหารโดยใช้วงจรการพัฒนางาน (PDCA)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ในการทาวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาแบบเรียนรวม ผู้บริหารควรใช้ วิธีการจัดการบริหารจัดการที่หลากหลายเพื่อตอบสนองความต้องการ และความแตกต่างระหว่างบุคคล เช่น ใช้กระบวนการวิจัย (PAOR) หรือใช้วงจรบริหารงานคุณภาพ PDCA
2. ผู้บริหารควรมีความรู้ความเข้าใจในแนวคิดตามกรอบโครงสร้างซีท (SEAT Framework) อย่างถูกต้องและครบถ้วนเพื่อที่จะสามารถนำตัวแปรไปปรับใช้ในการบริหารในสถานศึกษา เช่น นวัตกรรมด้านพัฒนาหลักสูตร วิธีสอน, หรือสื่อการเรียน/การสอน แล้วนำมาปรับประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การสังเคราะห์งานวิจัยในครั้งนี้เป็นการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณ ที่เกี่ยวกับด้านการบริหารจัดการการนำนโยบายสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาแบบเรียนรวมในประเทศไทย ตาม

กรอบโครงสร้างซีท (SEAT Framework) ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปจึงควรมีการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพ เนื่องจากผู้วิจัยพบงานวิจัยเชิงคุณภาพเป็นจำนวนหนึ่ง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการศึกษาในลำดับต่อไป

2. การบริหารจัดการการนำนโยบายสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาแบบเรียนรวมในประเทศไทย ตามกรอบโครงสร้างซีท (SEAT Framework) แนวคิดที่สามารถประยุกต์ใช้ได้กับโรงเรียน ทุกบริบท และทุกสาขาอาชีพ จึงเกิดงานวิจัยขึ้นมากมายในด้านการประยุกต์ใช้การบริหารจัดการการนำนโยบายสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาแบบเรียนรวมในประเทศไทย ตามกรอบโครงสร้างซีท (SEAT Framework) ดังนั้น ในการสังเคราะห์งานวิจัยอาจไม่จำเป็นต้องสังเคราะห์เฉพาะงานวิจัยด้านการศึกษา แต่อาจสังเคราะห์งานวิจัยได้ ในทุกองค์กร ทุกหน่วยงาน ทั้งในภาครัฐและเอกชนที่ศึกษาปัญหาเดียวกันซึ่งน่าจะเกิดประโยชน์กับการนำแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาแบบเรียนรวมตามกรอบโครงสร้างซีท (SEAT Framework) ไปใช้ได้

3. การนำตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยที่สามารถอธิบายความแตกต่างของค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลไปใช้ในการบริหารจัดการควรคำนึงความพร้อมในด้านต่าง ๆ ตามบริบทของสถานศึกษา เช่น โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- นางลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช. (2552). *การวิเคราะห์ทอิกมาน* (Meta-analysis). กรุงเทพฯ: นิซินแอตเวอร์ไทซิง กรุ๊ป.
- บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. (2561). *คู่มือวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระ*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2550, (2550, 27 กันยายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม124 ตอนที่ 61 ก. หน้า 8.
- พงษ์ศักดิ์ ภูภาขาว. (2553). *ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อควมมีประสิทธิผลของโรงเรียนเรียนร่วมจังหวัดขอนแก่น* (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นฤมล อุดมคุณ. (2552). *การวิเคราะห์ทอิกมานงานวิจัยด้านนวัตกรรมจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา* (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยการศึกษา). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภกิจ วงศ์วิวัฒนกิจ.(2555). *พจนานุกรมศัพท์การวิจัยและสถิติ*. กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์.
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2560). *ข้อมูลสารสนเทศโรงเรียนเรียนรวม ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2561*. สืบค้น 10ตุลาคม 2565, จาก <https://shorturl.asia/LV2Nn>

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. (2560, 6 เมษายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก. หน้า 1-90.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542, 19 สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก. หน้า 1-23.
- พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551, (2551, 5 กุมภาพันธ์). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 125 ตอนที่ 28 ก. หน้า 2.
- Cooper, H. (2017). *Research synthesis and meta-analysis: A Step-by-step approach* (5th edition). Los Angeles: SAGE publications.
- Cooper, H. et al. (Eds.). (2019). *The handbook of research synthesis and meta-analysis*. New York: Russell Sage Foundation.
- Glass, G. V. et al. (1981). *Meta-analysis in social research*. Beverly Hills, CA: Sage Publication.
- UNESCO. 1994. *The Salamanca Statement and Framework for Action on Special Needs Education*, Retrieved September 10, 2022 from http://www.unesco.org/education/pdf/SALAMA_E.PDF

